

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

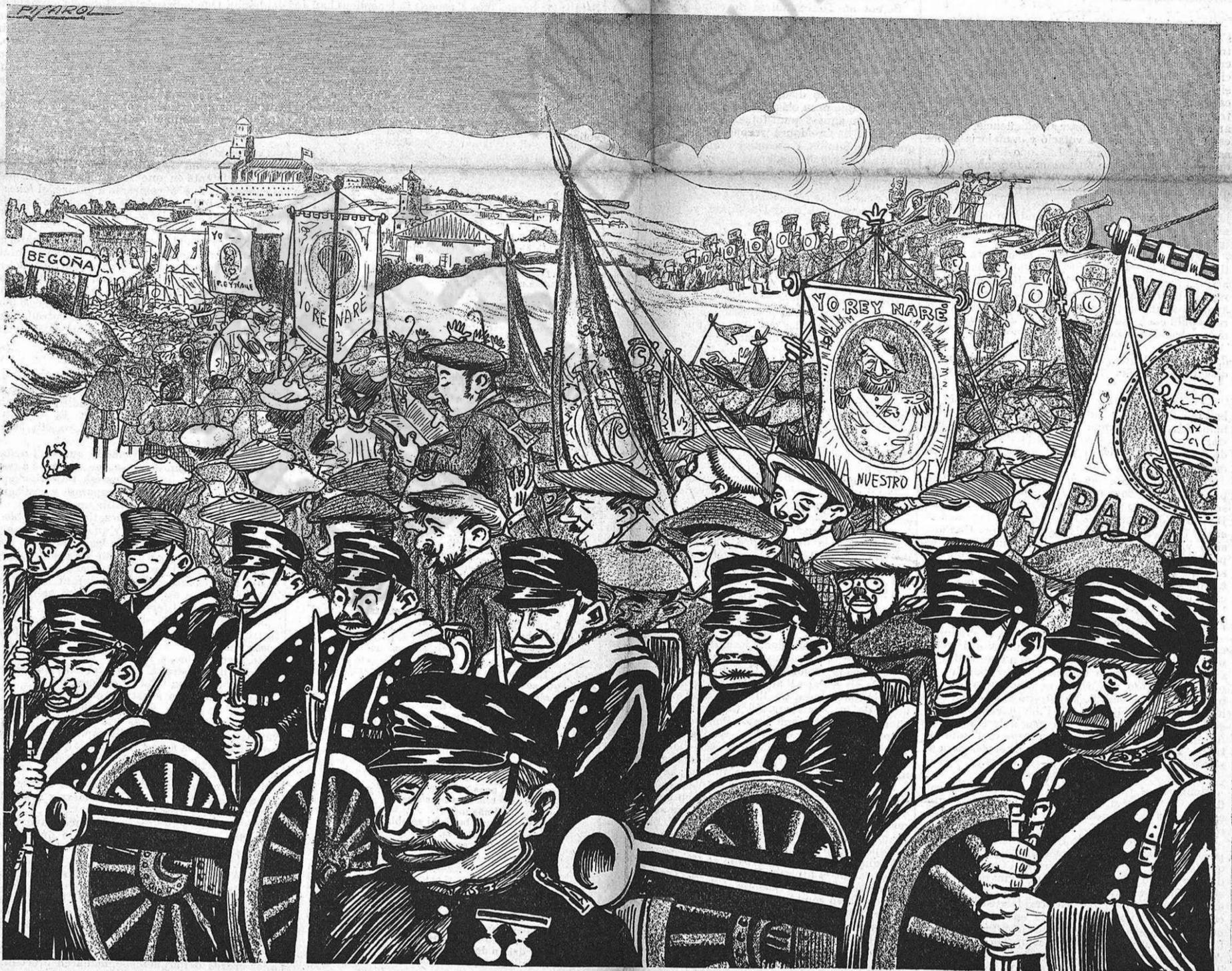
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50.—Cuba, Puerto Rico y Extranjer, 2'50

La romería á Begonya

—¡Cómo cambian los tiempos!
Anys enrera 'ls empaytavam;

ara 'ns fan servi'ls d' escolta
y guardarlos las espattllas.

DE DIJOURS A DIJOURS

AVANS de la manifestació carcuda separatista de Begonia, las autoritats bilbaínas amenasavan al que tractés de perturbarla, y practicavan algunas detencions com pera donar més eficacia á las sevas amenasas.

La manifestació's realisá rodejada d'un gran aparato de forsa pública. Y 's faciosos pagaren els bons serveys d'en Maura, descantantse contra 'l govern perquè encare consent massa llibertat, fent sermons furiosos dintre del santuari, y esbravantse pel carrer als crits de ¡Mori la Llibertat! y ¡Mori Espanya!

Quan aquells energúmenos, realisada la seva obra, 's dispersavan pera tornar-se'n cada hù al seu cau, alguns tingueren d'havérselas aisladament ab liberals indignats que 's posaren las peras á quarto. La forsa pública feu tot lo possible pera ampararlos, haventhi hagut, ab aquest motiu, algunas cargas, y, efectuantse seguidament numerosas detencions. Entre 's detinguts s'hi conta 'l republicá de Madrid, senyor Enciso, arribat á Bilbao la nit del diumenge y que, per consegüent, cap part havia pogut pendre en els successos. Y per acabar de justificar las arbitrarietats comesas, s'ha parlat de la existencia d'un complot anarquista... De manera que ja hi ha tela tallada per acabar de vexar als liberals.

Com si 'l govern no tingués prou conflictes, se 'n crea de nous. Ara 'l ha donada en fer tancar els cafés de Madrid á las dugas de la matinata. Els parroquiáns s'ho han pres ribent y, al apagarse 's llums dels cafés, han encés velas y s'han posat á cantar el rosari.

Anant seguint aixís las cosas, no será estrany que surtin disposicions reglamentant la vida dels ciutadans. El govern dirá l' hora en que havém de sopar y l' hora en que havém de ficarnos al llit y de llevarnos. Ab aixó, sens dupte, s'aurá realisat la revolució desde dalt.

Confessem que no 'ns satisfá prou la oposició que s' está fent als projectes de reforma de l' administració local, que amenssa acabar ab el sentit democrátich que informa la constitució de las corporacions municipals y provincials. Més sembla una oposició *pro fórmula*, que la que s' hauria de fer, de caràcter radical, arribant, si fos precís, fins al obstruccionisme. La minoria republicana 's limita, fins ara, á presentar y á defensar ab eloqüencia, algunas esmenas; pero 's posan á votació y la majoria 'n passa 's taps invariablement. Las oposicions monárquicas no s' interessan en l' assumpto poch ni molt. Se diria qu' están convingudas ab en Maura, perquè tant com al mateix govern, els interessa una reforma contraria al sufragi directe y que 's hi ofereix la perspectiva de tornar á intervenir en la vida municipal y provincial, sense tenir que contar ab la voluntat dels electors.

Creym que 'l partit republicá en aquesta qüestió tindria de jugar-se 'l tot pel tot. D' altra manera, si arriban á ser lley els jesuítichs projectes d'en Maura, se debilitarà considerablement, si es que no arriba á anularse per complert, la influencia electoral republicana, qu' en aquests últims temps ha donat probas d' una potencia tan extraordinaria.

Per res del món ha de consentirse 'l *descaje de la democracia*, de que parlá 'l ilustre Salmerón en un discurs de Barcelona.

El casament ó contuberni ó lo que sigui, dels liberals y demócratas monárquichs, s' acaba de testimoniar en un document plé de xarrameca insustancial, curullat de llochs comuns y buyt per complert de declaracions precisas y claras en sentit francament democrátich.

Se ven á la llegua que lo que 's uneix principalment es la concupiscencia de poder, el desitj de succehir lo més prompte que puguin á 'n en Maura. Dos anys de dejuni, está vist, que no 's poden resistir. Pero crech qu' equivocan el rumbo. Una oposició valenta y franca informada en un explícit es perit democrátich seria una arma molt més poderosa pera la consecució dels seus propósitos, que las acomodaticias tolerancias á l' obra anti-liberal del canceller mallorquí. Pera fer la reacció, ell sol se basta, com ell sol se basta també pera sostenirla, á gust de las institucions.

Apenas si 's firmants del document d' exponsalici se comprometen á oposarse al projecte de reforma del Concordat; apenas si donan á entendre qu' en aquest punt serán capassos de arribar fins á l' obstrucció. Pero en Maura no s' inquina poch ni molt per la seva actitud. La qüestió aquesta va molt llarga, y fins se diria que si 'l ha presentada ha sigut ab l' idea de que li servis com á derivatiu, pera fer passar més fàcilment lo reforma de l' administració local, qu' es la que més li interessa pera assestar un cop de mort al partit republicá.

Mentrestant y com si 's complagués creantse conflictes, ha tornat á ressucitar la qüestió dels suplícators, que havia quedat resolta en l' anterior legis latura.

Desde l' aprobació de la lley que 's donava á tots per denegats, se 'n han presentat alguns de nous que 's refereixen á fets anteriors á l' aprobació de dita lley. Com es consegüent, la meytat de la comissió que ha d' entendre en l' assumpto, de acort ab en Romero Robledo que la presideix, se proposan compendre als nous suplicatorijs en la mateixa denegació de que sigueren objecte els anteriors. Pero l' altra meytat de la comissió, composta de ministrals, obediens á las indicacions de 'n Maura, sosté 'l criteri de que la lley no 's afecta y de que cada hu d' ells ha de ser resolt per separat.

De aixó 'n resulta una disparitat de criteri entre 'l govern y la presidencia del Congrés. Si la majoria vota de acort ab en Maura, votarà contra en Ro-

mero Robledo, y 's donará 'l cas de que als pochos días de haverlo elegit president de la Cámara, li infligirá una desautorisació solemne.

Aquí tenen el caball boig de 'n Maura ficat ja de potas en la botiga de terrissaire. Preparemnos á veure fins á quin punt arribará la trencadissa.

PEP BULLANGA

EL GRAN SOFISTA

VAIG veient que tota la ciencia política y tota l' eloqüencia parlamentaria del canceller mallorquí tenen molts punts de semblansa ab la picardia y la xarrameca de aquells gitano de fira, que ab l' afany d' engatussar als compradors incautes ó poch experts, donantlos un rocí vell y nafrat per un caball de regalo, ó una mula atrotinada y consentida per una bestia poderosa y forta, ponderan á forsa d' exageracions las escelencias imaginadas de la rebregada mercancia.

Cubrir la xacra més evident ab una alabansa, es la táctica dels gitano. Es també la mónita de 'n Maura.

Ja ho sab en Toni que ningú se 'l creu; que tothom el mira ab justa y legitima desconfiansa y que no es capás d' enganyar més que á quatre tontos sense such ni bruch, de aquells que sempre badan... En materias de aquestas, qualsevol gitano de fira 'l portaria pel ronsal... Pero en Toni té una cohort de admiradors interessats, co-participes en més ó menos grau de las resultancias positivas de las sevas traficas y, amigó! aquests 'l admiran, 'l aplaudixen y 'l alentan... y tant com més burdo es qual sevol dels seus sofismas, tant més ruidosamente el celebran ab sos picaments de mans.

Be pot en Toni gaudirse de competir ab las magestats reals en aixó de portarse 's alabarderos.

El mateix es un sofisme vivent. Comensá la seva carrera en el camp lliberal, havent sigut ministre ab en Sagasta. D' ell se separá, no per motiu de disconformitat en l' apreciació de principis, que prou elástich era 'l home del tupé per admetre en aquest punt todas las componendas. La separació de 'n Maura reconegué per causa una qüestió de familia, l' escándol promogut pel seu parent Sr. Ribot, gobernador de Cádiz.

Y de aquella feta va ferse dissident, posantse en camí de convertirse en conservador, fins arribar á jefe de las tayas reaccionarias.

Els devots que avuy 'l admiran y 'l segueixen, dirán:

— ¡De quins medis més extranyes se val devegadas la divina Providencia pera favorir á la bona causal! ¡Qui havia de figurarse que las cartillas que 'l senyor Ribot obligava á pendre als estetas gaditans, serian l' impuls inicial que havia de proporcionar al partit católich un jefe d' empena, ab todas las doluras y ventatjas de la possessió del poder!

Perque de aquelles cartillas vé tot. Per ellas ha arribat en Toni al cim del candelero. Per ellas s' ha convertit en un revolucionari desde dalt, en disposició de anular sofisticament els últims rastres de la tan gloriosa com malaventurada Revolució de Setembre. Per ellas, finalment, dintre de poch quedará convertida la nació espanyola en una inmensa taca negra, de color de sotana.

L' altre día va sintetisar en Toni la tendencia y l' alcans de la seva política en una frase.

«La llibertat—va dir—s' ha fet conservadora.» Per de contat que al dir conservadora, volia dir clerical y reaccionaria. En altres termes més precisos: «La llibertat s' ha fet anti-liberal.»

Perque la llibertat ja no 's dona ni 's reconeix als que la volen, la necessitan y per ella son capassos de derramar la sanch de las sevas venas. Se reserva tota entera pels seus enemichs més enconats y implacables.

Ab l' excusa de la llibertat, se permet que s' extengui per tot el país la lepra de las corporacions religioses, sense restriccions de cap mena. A tot arreu las vigilan, las refrenan, y en alguns punts com á Fransa las disolen, posantlas en el cas de tenir qu' emigrar. Aquí, en cambi, troban lliure 'l camp á las sevas intrusions. El Concordat, la mateixa lley pactada ab el Papa l' any 1861, en una época en que no governavan pas els liberals, fixa el número limitat de las mateixas. El Concordat, per consegüent, es per ellas una trava. Donchs en Toni ja ho té tot á punt per modificarlo... aixó sí en sentit lliberal baix l' aspecte dels interessos dels enemichs de la llibertat. Las corporacions religioses serán admesas á Espanya en número ilimitat; se legalisará á las ilegals, y se concedirá á todas sense excepció una especie de régimen autonómich per damunt de las lleys del país. Tota qüestió que surgeixi la resoldrá 'l govern bonament de acort ab el Vaticá. De manera que 'l Papa será en aquest punt, dintre d' Espanya, co-participe de la soberania.

Vegin ab aixó sols, si té rahó en Toni, quan diu y assegura que la llibertat s' ha fet conservadora.

Demáninli las associacions obreras—per exemple—un régimen semblant al que 's concedeix als frances: es á dir, que se las deixi organisar ab independència del poder civil, y posarse en relacions y baix la dependencia de una direcció suprema que resi deixi al extranger; y ja veurán lo que 's hi respon en Toni. Capás será d' entregarlas al rigor dels Tribunals de Justicia, pel delict de haver sustentat una pretensió semblant, atentatoria fins á la nacionalitat espanyola.

Y aixó que 's obrers no incorrerán may, pels

seus fins, en l' absurd anti-natural y anti-humád que sustentan els individus de las corporacions religioses ab els seus tres vots de pobresa, obediencia y castedat, ó sigui ab la renuncia á la voluntat, á la familia y á la facultat de reproduhir l' especie, que son las bases angulars de la societat humana.

Un' altra proba de que la llibertat s' ha fet conservadora, la va donar el govern de 'n Toni el passat diumenge en la invicta Bilbao, en la vila heroica, qu' en todas las guerras civils sigué el baluart ferm en que s' estrellaren las armas dels facciosos.

Pretenían els liberals efectuar una manifestació y 's fou negat el permís baix el pretext de que podia perturbarse l' ordre públich: es á dir: ab l' excusa de sempre, quan se tracta de liberals.

En cambi 's elements reaccionaris se proposaren realisar una professió monstruosa, un alart indigno, una provocació insensata, y se 's proporcionaren todas las facilitats. Permis sense restriccions, pera portarla á cap, baix la direcció de una quatreta de bisbes, dels que cobran del Estat, per edificar á las ánimas y no pera capitanejar bandadas de insurrectes; y davant de la amenassa de que podían veures atacats á lo millor de las sevas expansions irritants, la protecció decidida de las autoritats y las forsas del exércit pera guardals'hi las espallias.

Y 's va veure un espectacle que hauria fet morir de vergonya als héroes de las nostras guerras sacrificats en holocauste de las públicas llibertats, si per un instant haguessin pogut sortir de sos sepulcres: l' espectacle del exércit, sempre lliberal, sempre patriota, convertit en resguard y muralla de alguns milers de facciosos, profanant la religió que 's hi servia de máscara, als crits de ¡Mori la Llibertat! y ¡Mori Espanya!

Té rahó en Toni. La llibertat ha hagut de ferse conservadora, clerical y reaccionaria perquè s' haja pogut presentar impunement aquest quadro botxornós, sense que 's mausers se desapareixin ells tots sols contra 's traidors, que may havían pogut entrar á Bilbao quantas vegadas tractaren de apoderarse'n ab las armas á la mà, y que avuy se troban dintre de la vila heroica trepitjant impunement els sentiments patriótics y liberals dels seus habitants, per havel's hi obert en Toni las portas, ab la clau falsa dels seus sofismas.

Ja no sols els republicans: els demócratas, els liberals; els homes tots d' esperit independent han de veure si es tolerable que aquest estat de cosas continui per més temps.

L' empena en sentit regressiu está donada. Sols la debilitat, el marasme ó l' desconcert poden consentir, que després de haverse perpetrat la ruina de la nació, se consumi la seva vergonya.

Vegin de una vegada si Espanya s' ha de convertir en un padró de ignominia servint de pedestal á la figura fresca, riolera y despreocupada del gran sofista.

P. K.

¡Vingan bombas!

¡Ja ha comensat la tongada!
Ja altre cop, com temps enrera,
la *purria* dinamitera
realisa acts criminals;
ja 's torna á parlar altra volta
de plans revolucionaris,
de *complots* extraordinaris
y máquinas infernals.

A la Rambla, fa alguns días
va vé una bomba trobada,
tal volta allí colocada
per un criminal odiós;
y mentres aixó amedrenta
á las personas sensatas,
surt al Camp de las Beatas
la bomba número dos.

¡D' hont surten aquestas bombas?
¿Qui es que las té amagadas
y las deixa abandonadas
allá 'hont li sembla millor?
¿Qui son aquestas terroristas
que així dextroxan la *guita*
per colocar dinamita...
aprop de un orinadó?

¿Qui coloca aquestas bombas?
¡Prou busca la polifia
y s' esfora nit y día
per desembullar el capdell!
¿Que ha trobat d' enés que 's migra
fent traballs de tota mena?
Donchs... una sabata, plena
de trossos de ferro vell.

La premsa *rotativa*
que sempre fica la pota
y als seus suscriptors explota
ab mentidas garrafals,
treu partit d' aquestas bombas
y als gobernants emmaranya
dihent que no tenen manya
per descubrir als criminals.

Y els senyors de la justicia
que no son gens refractaris,
fan que aquells dels seus sicaris
que tenen el nas més fi,
practiquin quan be 's hi sembla
requisos domiciliaris,
fent planxas extraordinarias
que no portan á cap fi.

¡Que busquin si així ho volen
á 'n aquestes dinamiteros!
¡Que capturin als *domberos*!
si es que hi tenen interés!
¡Que descubreixin el *llo*
si descubrirlo els agrada!
¡Més, deixin de una vegada
tranquils y en pau als obrers!

¿Tal volta aquestes senyors creuen
que d' aquest cúmul de historias,
d' aquestes qüestions y caborias,

el públich, ne fa cabal?
¡Montjuich, vá sé una vegada!
y si intentan repetirho,
els sortirá... ni cal dirho;
un poquito desigual!

Haventhi hagut un Morales,
encar que bombas explotin
y cridin y s' esbalotin
els sociólechs de secá,
no hi haurá ningú que cregui
que aquestas actes temeraris
son obrers, son proletaris,
els qu' els poden realisar.

¡No hi fa rés, donchs! ¡Vingan bombas!
Potsé aquell que las emplea,
tracta de matá una idea
y no ha de lograrho pas;
tots sabem que ja está el poble
escamat de *tarruquistas*
y que d' aquestas petardistas
¡ja ni menos ne fa cas!

J. Usón

A propòsit de un desafío

Sevilla 's va promoure una qüestió entre 'l marqués de Pikman, propietari de la fábrica de cerámica de aquella ciutat, y 'l Sr. Paredes, capitá de la guardia civil.

Sens dupte per tractarse de una qüestió de indole delicada, s' ha abtingut la premsa de donar detalls y pormenors sobre 'l origen de la mateixa. Lo únich que han dit alguns periódichs es que 'l marqués y 'l capitá trobantse un día, en el teatro, 's varen agredir ab tanta furia, que 'l capitá caygué á terra derribat pel marqués. Lo qual vol dir que 'l marqués tenia més forsa de punys que 'l seu antagonista, y d' ell, per consegüent hauria sigut la rahó, si á 'n aquesta mera ponderació de la forsa bruta dels dos rivals hagües quedat reduhida la solució definitiva de las sevas diferencias.

Pero, per lo vist, la brega cos á cos, sense més armas que las que ha proporcionat á cada hù la Mare Naturales, no basta á satisfere las exigencias del honor. Que 's batin aixís tots els animals de la creació, no hi vol dir res... ¿Qué saben els animals del honor? L' home es de una condició molt distinta, y per aquestos casos s' ha inventat el desafío. La forsa bruta, ab sos arrebatos calurosos, queda sustituhida, entre 's homes que blasonan de refinats, per la fredor de l' habilitat en el maneig de las armas... Y aixó ja es un' altra cosa, menos natural, si vostés volen; pero més acomodada á las caborias del titulat rey dels animals.

Concertat el desafío entre 'l marqués y 'l capitá, y havent acordat els padrins las condicions del mateix, consistents en que fos á pistola, á vint passos al comensar, fins á colocarse á quinze, el *lance* tingué efecte ab tots els requisits propis de semblants actes, en una finca de recreo (bonich recreol) situada en las inmediacions de Sevilla.

Y succehí que al efectuarse 'l tercer disparo, quan ja 's antagonistas se trobavan á la distancia mínima, la bala del capitá se clavá sota l' aixella del marqués, qui caygué en terra, mort instantáneament, trayent gran cantitat de sanch pel nas y per la boca.

No sempre las qüestions de aquesta classe han de acabar á la fonda, á satisfacció del ventre dels comensals. Aquesta vegada sigué 'l honor, el que quedá satisfet.

Conseqüencias del drama sevillá: moltas y curiosas.

En primer lloch els padrins acudiren al jutje de instrucció á declarar lo ocorregut. El jutje de instrucció se dirigí immediatament á procedir al *levantamiento del cadáver*.

Y no hi ha fins ara noticia de que ni 'l matador, ni 's padrins hajan ingressat en la presó á respondre dels cárrechs que, segons las prescripcions del Códich Penal, han contret, preparant y realisant un fet que ha ocasionat la mort de un home.

Fossin en lloch de senyors, tipos del poble dels que freqüentan la taberna, y quan tenen un perdigó á l' ala ó s' acaloran, ventilan las sevas diferencias á gabinetada seca, sols ó rodejats de testimonis, y de segur que desde 's primers moments els haurían portat á la cangrí, á meditar, durant la instrucció de la causa y en espera de un presidi, sobre la rahó ó 'l motiu de las diferencias socials.

Ja ho veuen: el deshonor ó 'l honor depenen del saetre: tot es qüestió senzillament de portar brusa ó pessa llarga.

En segon terme, s' ha posat en evidencia la contrarietat del govern, al veure que las autoritats sevillanas no havían impedit el *lance*.

Públich era que s' estava preparant, pero 'l gobernador de Sevilla s' excusa alegant que durant els preparatius y mentres ocorregué 'l fet, se trobava ausent, no sols de aquella capital, sino fins de la provincia. Havia anat á Extremadura... que per aixó serveixen els gobernadors: per trobarse á fora quan son necessaris á dintre.

Per últim, la part sens dupte més transcendental del aconteixement, es la que 's refereix al sepeli del cadáver del infortunat marqués.

Per més que semblí mentida, encare avuy, á principis del segle XX, la Iglesia nega lo qu' ella 'n diu terra sagrada als cadavers dels que moren en desafío.

Aixís disposá que 's fes 'l arquebisbe sevillá ab el marqués de Pikman; pero 'l poble en massa prengué cartas en la qüestió, y á viva forsa, burlant y escarnint las ordres del prelat, feu enterrar el cadáver en el pantóon que la seva familia posseheix en el cementeri católich.

Pero vingué la nit, y las autoritats civils, atentas á las ordres del arquebisbe, manaren procedir á la exhumació del cadáver, trasladantlo sigilosament al cementiri civil. Aquestas profanacions no 's veuen més que á Espanya.

La indignació a Sevilla, al tenir coneixement de la notícia, va ser immensa. No tindrà res d'estrany que ocorreguessin seriosos trastorns.

Per no exposar-se a contratemps i disgustos de aquesta classe, hora seria ja de que el clero deixés de tenir en els cementiris la intervenció directa que l'constitueix en àrbitre i senyor de aquesta classe d'establiments.

No n té prou ab l'influència que preten exercir en el món dels vius, que tingui de consentir-sei ademés que la exerceixi en la ciutat dels morts?

La teoria que invoca de la terra sagrada es capciosa y no's compren com pugui sostenir-se seria ment. Sagrada per un igual es tota la terra, per lley ineludible de la Naturalesa. Si, com ells predican, ha sigut creada per Den, no necessita pera ser sagrada uns quants ruixims d'aygua beneyta, ni l' reso de certes oracions mal masculadas, á no ser que s'atribueixin una virtut y un poder superior als del Creador.

Més just fora proclamar que la terra es sagrada tota ella per obra y gracia de la suhor del home que la fecundisa. Y que ho es principalment pels restos humans que guarda y que s'assimila, quan l'home, sense distinció de idees, de creencias, ni de preocupacions, li paga son darrer tribut.

Com se compren que 'ls homes de idees y creencias més contraposadas poguem viure junts mentres alentem, sense barallarnos, ni renyir, respectantnos mútuament, afavorintnos y ajudantnos en totes las necessitats de la existencia, y que no siga possible aquesta comunió ó barreja, desde l' moment precis en que l' ser humá deixa de pensar, de sentir y de viure? No es absurda y fins ridícula aquesta diferenciación que preten establir l' Iglesia católica?

Pero está vist: com sigui que la Iglesia té en els cementiris una font de utilitats, al volerlos conservar baix la seva jurisdicció exclussiva, á lo quemira principalment es al seu negoci.

Motiu de més per expulsarla dels llocs de la eterna pau, com d'ells se'n esquivaria també á las repugnants bandadas de corps que intentessin rebatre's sobre 'ls cossos dels difunts.

P. DEL O.

L. Sr. González Rothwos torna á Barcelona á continuar desempeñant el govern de la provincia.

Quan se'n va anar á Madrid, ni ell mateix sabia si s' quedaría allí, com á diputat electe qu' es per Salas de los Infantes, ó si tornaría á Barcelona, en disposició de assistir á totes las festas majors celebradoras en la seva demarcació.

De tornar á Barcelona perdía l' acta de pare de la patria, per haver deixat passar el temps que marca la lley sense haver prestat jurament y per ésser incompatibles el càrrech de Diputat á Corts y de Gobernador de Barcelona.

Després de haver conferenciat ab en Toni, tot s' ha arreglat. El Sr. González Rothwos renunciará al acta de Diputat, se declarará l' districte vacant, y quan s' efectuehin noves eleccions tornarán á elegir-lo. Transcorrerá un nou período de temps sense que juri, y durant aquest temps seguirá sent Gobernador de Barcelona.

Y quan s' acabi l' terme, tornará á repetir-se la mateixa maniobra tantas quantas vegadas sigui necessari.

Es excusat ponderar el paper que ab tot aixó s' obliga á fer als electors de Salas de los Infantes.

Ja no's pot dir que aguantin una capa, sino una casaca brodada de gobernador, ab el son corresponent y dos mil drets de sobre-sou á la butxaca.

Pero ¡quí sab! Potser aquest es un dels rasgos més culminants de la revolució feta desde dalt.

Ara no més falta que l' Sr. González Rothwos, després de haver donat aquest quiebro á la lley de incompatibilitats, sigui ben exigent ab els obrers y no permeti qu' en l' exercici dels seus drets passin lo que 's diu ni pel forat de una agulla de cusir.

Perque ja veurán ara ab quina autoritat els hi exigirá que compleixin lo que diu la lley y lo que hi afegeix el seu capritxo.

Dels ports de Galicia surten milers d' emigrants. Y una cosa pel mateix estil está passant en el port de Málaga.

Copiosas sangrias de sanch treballadora, que 's va escorrent de aquesta miserable Espanya, ahont avants de poch no ha de quedarhi més que convents y cementiris.

De certas intimitats espanyolas, han de ser els extrangers els que 'ns en enterin.

Vegin lo que diu *El Figaro* de París:

«El jove soberá, qu' es molt vehement y á la vegada molt aficionat als sports, se proposa recorre l' seu regne en automóvil. Maura, el president del Consell, per la seva part considera que l' citat vehícul no es digne de un príncep á qui la Constitució encomana la guía del suntuós carro del Estat. La discussió, segons sembla, sigué molt viva. Maura hagué de reclamar l' apoyo de la reina mare pera recordar al seu regi fill el respecte degut á la etiqueta espanyola, la més severa de totes.»

Y ara perdón que omiteixi tota mena de comentaris. Se tracta de un automóvil, y no voldria de cap manera sortirne atropellat.

En l' autógrafo de la carta de n Salmerón á Odón de Buen que publicavam en nostre passat número, s' hi llegeixen clara y distintament las següents paraulas: «Saldré para Barcelona el 23 ó 24, y estaré allí hasta el 1.º de octubre». De més á més, y á uti-

litat dels curts de vista, publicarem al peu, en forma de nota, una transcripció de la mateixa en caràcters tipogràfics.

Donchs, á pesar de tot, *La Renaixensa* s' empeña en assegurar que n Salmerón en la seva carta deya que permanexeria aquí fins al 15 de octubre. Y aixó li serveix pera fer els comentaris més estrambòtics respecte á la seva marxa.

Si *La Renaixensa* va llegir malament un número, será precis que 's compri unas ulleras.

Ara, si á gratciat ha fet aqueixa mistificació, no té dret á enfadar-se si li dihem qu' en aquest punt s' ha posat al nivell de *La Perdiu*.

Al poble de Campos (Mallorca) hi ha una capella evangélica. Donchs bé: días enrrera una kábila de catòlics, sense més ni més, van atacarla á cops de pedra y á tiros de revólver.

Ni l' autoritat va fer res per evitar aquest atropello, ni consta que haja fet res tampoch per castigarlo.

Paisans de n Maura, son á la ff, els llanuts de Campos, y no podrá dir en Toni que una vegada s' hi posan, no interpretan fidelment las prescripcions del Evangeli de la Revolució desde dalt.

Parlavam la senmana passada de haverse oposit el Govern á que la Junta de Obras del Port de Tarragona, concedís pensions vitalicias als seus obrers que á causa de la seva edat avensada haguessin quedat inútils pel treball.

El Govern va obrar aixís, segons declaració del ministre Allende Salazar, perque entén que 'ls fondos de aquesta classe de juntas no poden invertir-se més qu' en las obras á qu' están destinats.

Pero l' nostre amich, el diputat Nougués, va aplastar al ministre retrayant un recort.

Recullimlo, que val la pena.

Importa saber que la mateixa Junta de Obras del Port de Tarragona, que no pot socorre als inválids del treball distrayent fondos destinats á las obras, va invertir 36 mil pessetas en banquets y galindaines, durant la curta estancia del monarca en aquella capital.

Prenguin nota 'ls obrers del carinyo que 'ls hi té l' govern.

Pera fer gala del esperit monárquich el govern veu ab complacencia que 's derrotxin en pocas horas 36 mil pessetas. En cambi, pera socorre permanentment als desgraciats que cap á sas vellesas se veuen impossibilitats de treballar, no tolera que 's gastin ni un céntim.

Quín millor rasgo podria imaginarse pera fer una pintura fidel y exacta de la institució monárquica?

Parla en Baró desde l' *Avi Brusí*:

«Ya ha comenzado la partida parlamentaria, en la que todos tenemos puesta la atención: los hombres de la hampa política, en atisbo de descendidos del gobierno para timarle el poder, de la misma manera en el fondo, que *timan los quincenarios*, aunque sean diferentes los procedimientos...»

No's podrá dir que D. Teodoro no sigui vot en la materia, com á lliberal que va ser un temps y com á conservador qu' es avuy día.

Vaya ab quina gent s' ha tractat sempre; ell mateix ho reconeix: ab els timadors y 'ls quincenaires de la política monárquica.

El meeting celebrat el dijous de la senmana passada en el Teatro *Euterpe* de Sabadell, ab el concurs de totes las entitats y asociaciones progressivas de aquella ciutat, reventó una importancia extraordinaria. El teatro plé de gom á gom presentava un magnífich aspecte. Tots els discursos, rigurosament cenyits al tema, foren rebuts ab aplausos delirants. Foren us de ja paraula 'ls Srs. Doménech, Navarro, Passarell, Juli, Roca y Roca y l' diputat Sr. Lletjet. Y quin bó donava veure que 'ls elevats conceptes y 'ls arguments irrefutables formulats pels oradors trobavan en la concurrència y en la qual totes las classes sociales hi estavan dignament representadas, pero principalment la classe obrera, un eco més de simpatía, de identificació completa, calurosa y entusiasta!

Quan se tracti de donar l' última y decisiva batalla al clericalisme y á tot quant al clericalisme ampara y protegeix, es segur, segurísim, que Sabadell figurará dignament en las filas de la vanguardia.

SAN MARTÍ DE SASGAYOLAS, 10 de octubre.

En lo día del Roser y á la missa matinal, nostre mftich carcunda assegurá que tots los que aquell día anirán á professó, la santíssima Verge 'ls hi concediría una sort, que portada á la butxaca, se convertiría en quartos, salut ó altra cosa bona, á gust del interessat; mentres que als que deixaran de assistirhi 'ls hi succehiria tot lo contrari. Aixís, ab diferents pero semblants termes, venía á assegurarho á xichs y grans, joves y vells, casats y casadas, solters y solteras... ¡oh! sobre tot á n aquestas, 'ls hi enviaria un marit que seria de lo millor y més bonadós.

Donchs ¿saben lo que va passar? Lo de sempre; que á professó no van anarhi més que quatre nens y quatre vells; y per lo que respecta á las solteras, crech que n' hi havia dugas y encare *jamonas*.

Lo qu' es la fatalitat! Un poble que vol ésser desgraciat y unas noyas que no sembla sino que 'ls importa un pito la condemnació á vestir imatjes.

CANONJA, 8 de Octubre.

Tenim aquí un *berro* que no 'ns el mereixem pas. Días passats l' aquí prengué contra 'ls propietaris, dihent que si no freqüentavan més l' iglesia, dintre mitj any tindrían hipotecadas totes las fincas.

Varem ferme pastor d' aquest gran remat—va afegir—y ja sols me quedan quatre rancias ovellas y l' manso, y tot degut á aquesta premsa inspirada per Satanás.

En una reunió de finims s' assegurá que digué també que á tots els que llegeixen *LA CAMPANA* 'ls tallaría no sé qué y 'ls ho posaría per batalla de la de l' iglesia. Llengua, farà.

SAMPEDOR, 7 de Octubre.

Pel sol fet de haver presentat els republicans al llanüt ajuntament una sollicitud demanant la retribució pel mestre oficial, els reaccionaris se surtiren altra vegada de test.

Uns dels que prengueren més en serio la qüestió, van ser els pares de la *baba*, els quals analisant las firmas de la sollicitud indicada, hi observaren la d' un jornal de la hisenda Lliachar, després d' insultarlo ab frases molt groixudas, amenassaren, si tornava á concedir la firma pera res que tingüés significació republicana.

Permetinme 'ls següents paraulas: ¿Utilisant procediments tant indignes gosan titularse germans de las doctrinas de Cristo? No 'ls faria més pesa que 's titulessin violentadors de conciencias?

SAN S. DURNÍ DE NOYA, 11 de octubre.

Aquí tenim un lloro molt xerrameca, que xerra, xerra y may sab lo que dfu.

No poguent convèncer á la gent del nostre poble en la gavia de las mentidas, l' altre día s' enfilá dalt del *tablado* dels disbarats y 'ls hi dirigí sa *finca, atenta y divina* paraula, acabant per dilhi: «Sembla mentida que la gent d' aquesta vila portin tanta llana.»

Si, noy, si, tens molta rahó, perque si fossin nets de ciatell y més personas, no vindrían á escoltar els teus sermons y no compareixerían á toth de campana, en aquell lloch que t'ú dius qu' es sagrat, y tant poch respectas, pera insultarlos ab las tevas grosserías.

Ja té rahó aquella beata que deya al sortir de missa: «Si continua aquest rectorot per aquest camí, que 'n farà poch de prossélits.»

La qüestió del Marroch

on' han sentit parlar del marvellós arreglo qu' entre Fransa y Espanya acaba de firmarse y en virtut del qual la nostra nació adquireix al nord d' Africa una pila de drets que, ben aprofitats, poden arribar á fernos afelissos?

¿No'n saben res? Donchs escoltin. En quatre paraulas vaig á posarlos al corrent del assumpto.

Va de quènto.

Una vegada era un àliga, forta, poderosa, plena de vida, que, enamorada d' una penya cuberta de romanins y farigolas qu' en mitj d' una planura se alsava, va determinar ferhi el niu.

Al efecte y pera evitar ulteriors qüestions ab las altrás ans que per allí feyan de las sevas, circulá per tota la comarca un manífest en el qual venía á declarar:

«Que passant per davant d' aquella penya, l' havia trobada cómoda y bonica y se'n havia prenat;

«Qu' en virtut d' aixó y veient que 'l referit pilot de rocas no tenia estadant conegut, pacífica y tranquilament n' havia pres possessió;

«Que l' seu propósit era construir en la part més alta de la penya un niu per ella y la seva familia;

«Y que, per lo tant, atesa la proverbial cultura de la classe volatíl, esperava que donantse tots els aucells per enterats, s' abstindrían d' acostarse á la penya per res, respectant el dret de propietat que des d' aquell moment ella y ningú més tenia sobre l' referit grupo de rocas.»

Després de lo qual l' àliga, convensuda de que la ocupació havia sigut portada á cap ab tots els requisits exigits pel dret internacional vigent entre 'ls animals de ploma, s' acomodá patriarcalment al niu y 's posá á dormir.

Pero la «reyna dels ayres» no havia contat ab la *huéspedeta*. Y la *huéspedeta* era una gallina seca, débil, ronyosa, que 'n la mateixa planura tenia la seva habitació.

Va ser, donchs, el cas que, apenas instalada l' àliga en el niu, sentí al peu de la penya un crit estrany que feu posarla en guardia.

—¿Que-que re-qué!

—¡Hola!—va pensar, alsantse sense perdre un moment:—per aquí hi ha algú que deu volguer dir-me alguna cosa.

Y posantse decidida á la vora de la roca més surtida, explorá l' camp.

No veient al entorn més que la gallina, á ella va dirigir-se.

—¿Ets tú que cacarejas.

—Jo mateixa.

—¿Qué vols?

—Que baixis: hem de parlar seriament.

Aixó de *seriament* en boca d' una gallina, á l' àliga ja va ferli una mica de gracia; pero recordant que devegadas els boigs fan bitllis y que l' saber no ocupa lloch, estengué mandrosament las alas y 's deixá caure á la planura.

—Ja soch aquí. ¿Qué hi há?

Tan curta de gambals com llarga de llengua, la gallina va descantellarse sense ferhi gota de cumpliments.

Estava—deya—horrorosament indignada. Lo que l' àliga acabava de fer, no tenia precedents en el món de la ornitologia. ¿Quí era ella pera apropiarse d' aquella penya, sense permís dels demás aucells? No ignorava que havia donat un manífest á las ans extrangeras; pero ¿acás la publicació d' un senzill document, més ó menos atrevit, implicava l' aceptación dels que per ell poguessin considerarse perjudicats?

Escoltant aquell rosari de consideracions y queixas, l' àliga no sabia si formalisarse ó pèndresho á broma; pero, no acabant de comprendre ahont anava á parar la gallina ab la seva estranya protesta, va creure prudent no precipitar las cosas.

—Bé,—va dirli:—fa mitj' hora qu' enrahonas y encare no t' hi entés. ¿Vols dirme, net y clar, qu' es lo que 't proposas ab el teu discurs?

—Molt senzill. Que me'n donguis part.

—¿Part de qué?

—De la penya que tan arbitrariament acabas de apropiarte.

Aquí l' àliga no pogué aguantarse més y 's posá á riure ab tota la boca.

—Pero, desventurada, ¿no compréns que las peñas, sobre tot las penyas altas com aquesta, no han sigut fetas pera las gallinas?

—Nada, no m' entench de quèntos: ó m' donas participació en la penya, ó armo un escándol.

—¿En quina forma la vols aquesta participació?

—Ab que reconeguis el meu dret, me dono per

satisfeta. Lo important aquí es el dret, el dret ans que tot!

L' àliga va posarse á meditar. Al fi y al cap, considerat fredament, la gallina ni sabia lo que demanava. ¡El dret! ¿Qué volia dir el dret, en aquellas circunstancias, no anant acompanyat de la forsa?

¿No sería una insigne tontería armar allí una discussió y potser donar un trist espectáculo davant de tots els aucells de la planura, senzillament per negarse á lo que la gallina sollicitava?

Y va accedir.

El tractat que 's firmá constava d' un sol article. «La gallina—deya—tindrà també una part en la penya del niu.»

Y l' àliga, tot posant la firma, pensava: —Donarli aixó, es lo mateix que no donarli res. ¡Pobra gallina! ¿Qué n' acabarà de tenir una part en el niu si tampoch pot arribarhi? Apart de que, si tant m' empia, me la menjó... y s' ha acabat la broma...

Y s' ha acabat també l' quènto. Sustitueixin la gallina y l' àliga pels noms de dugas nacions... y tenen vostés perfectament explicada la qüestió del Marroch.

FANTÀSTICH

EL CONVENI AB ROMA

—Vosté, que de la política sab sempre el qué, el cóm, y el quán, ¿vol fé l' favor d' explicarme l' exacte significat d' aquest célebre Conveni que dfu que ab el Vaticá acaba de firmá Espanya?

—¡Ay caramba! ¿Aixó no sab? Es la cosa més bonica que 's pot vosté imaginar.

Comensí per figurarse qu' en virtut d' aquest tractat la Nació queda subjecta al pontífice romá,

que no haurá de fé altra cosa que alsá un dit ó arrufá l' nas pera obtenir dels que manin lo que li passi pel cap.

—¡Deliciosa perspectiva! Segueixi

—Per de contat, els drets sagrats de la Iglesia, durant aquests últims anys tan poch respectats pel poble, gracias als mals vents sembrats per Salmerón y Lerrouxos y altres fills de Satanás, brillarán altra vegada ab son brillo natural,

com quan en González Brabo duya l' timó del Estat. Se tracti de lo que 's tracti, sigui en cosas terrenals, sigui en assumptos del ánima, la veu del clero será l' única que aquí s' escolti,

com el seu bras l' únich bras que 's podrá moure y remoure ab completa llibertat.

—L' idea 'm sembla magnífica! —¡Oh! Molt més li semblará quan li hagi explicada tota.

Queda en absolut privat parlar d' escusar la paga dels dignísimos capellans.

«La consignació del clero —dhu que ha dit el Vaticá— es una cosa sagrada,

y avans de rebaixá un ral de lo que 'ls sacerdots cobran, preferible es que l' Estat reduxeixi el sou dels mestres ó l' dels guardaes dels portals.»

L' Iglesia, si tant l' apuran, en cassos determinats podrá permetre que 's mormin sos antics drets; pero may permetrá que de la paga li escatimin ni un sol ral.

—¿Qué més? —Desde aquesta fetxa sense cap dificultat poden entrá aquí tants f' ares com vulguin. Els entrabanchs qu' en una ó en altra forma els venían oposant las lleys, ja avuy no existeixen.

Obertas de bat á bat trobarán totes las portass; tant per terra com per mar, siguin freres d' hábit negre, siguin freres d' hábit blanc,

podrán vení aquí á instalarse ab santa tranquilidad, y si ab els convents que tenen no n' hi ha prou per albergar tots els remats que 's presentin, de sobra sortirán rals pera alsar tants edificis com puguin necessitar.

—Pero ¿no n' hi ha prou de freres, qu' encare volen fer pas als qu' expulsan d' altrás terras?

—No, senyor: s' ha averiguat que per més collas que n' entrin, sempre, sempre 'n faltarán.

—¡Sf que de debó estém frescos! —Y aquí té, mal explicat, el Conveni que ab el papa acaban de celebrar els respectables polítics que per en Maura guiatos y ab el concurs dels carcundas y altres elements sembrants, van á fer d' aquesta terra un paradís encantat.

—¡Bé, molt bé!... Y la Inquisició ¿no la restableixen?

—¡Ah! No hi ha hagut temps per parlarne d' aquest punt tan important, pero, confíhi y esperi; poch á poch itot vindrá!

C. GUMA

Un que ho entén

É la manera especial que té de practicar el *descans dominical* un ensotanat conreador de la Vinya del Senyor, ne dona compte la següent carta que he rebut pel *correo interior*:

«Sr. Director de LA CAMPANA DE GRACIA.

Present.

»Molt senyor meu: De segur que vosté ignora de quina manera eludeix el descans dominical el Rector-industrial de la iglesia de la Bonanova. Tothom sab que dit ensotanat te un comerç obert, en l'edifici de la rectoria que dona al Passeig de la Bonanova, de venda de ciris, ab un lleterero que diu «PER OBRERA PURA AQUÍ», com si 'ls demés industrials no la venguessin tan pura com ell, deixant apart encare 'l negoci doble que fa, que, en tancant la iglesia (á las dotze y cap al tart) apaga tots els ciris que li han regalat, els quals no 'ls torna á encendre. Aixís es, que si algún ó alguna tonta li fa entrega d'un ciri tan alt com una persona, á las dotze menos cinch minuts el tal ciri, que pot fer tres ó quatre lliuras, li queda sencer, porque aquell ja no s'encén més. ¿Qué li sembla? D' aixó se 'n diu ser viu.

»Pero, aném al grá. Com la llei no li permet vendre en diumenge, l'home tanca las portas que donan al carrer y té obertas las del interior, que donan á la iglesia, y porque no s' digui que vén, sols entrega ciris, si per endavant li fan una *limosna* que, segons l' import del donatiu, ell, ó més ben dit, la *dependencia* de la botiga, entrega un ciri més ó menos gros.

»Vágingli al darrera dihent que vén; de segur que á la dependencia, que no pot cumplir ab la llei del descans dominical, també la deu pagar, no com á jornal sino com á una almoyna que 'ls hi fa.

»Si 'ls demés industrials prenguessin l' exemple del riquíssim—perqu' es molt rich el tal ensotanat— industrial, el públich podría obtenir, pagant, tota classe d' objectes, v. g.:

- ¿Adroguer!
- ¿Qué falta, pubilla?
- M' ha dit la senyora que, en agraïment d' haver trobat las patatas tan bonas, li vingues á fer la *limosna* de mitja pesseta. Tingui.
- Oh! gracias, li accepto. Pero jo no vull ser menos que la seva mestresa y també li vull fer un regalo; ¿qué sab que li vindría de gust á la seva senyora?
- Me sembla que no li vindría mal un poch de sucre. Te molta sed.
- Tingui, aquí n' hi entrego una lliura.
- Moltas gracias.
- No hi ha de qué darlas.
- Passi'ho bé.
- Estigui boneta, y moltas expressions.
- Será servit.

»Y aixís successivament podrà *regalarse*, mediant una *limosna* que la llei no impedeix que 's fassi, tota classe d' articles, á tot hora.

»Si altres industrials del mateix article, que cada día enriqueix més al aprofitat rector, veyent lo que ell fa, tenen la porta oberta, s' exponen á que 'ls clavin una multa, mentres que á n' ell no l' ha d' amonestar ningú, ni 'l Pare Sant, porque és més comerciant que tots ells.

»No estigui, senyor Director, per lo que li dich; se tracta d' un fet que diumenge que vé pot comprobar vosté mateix.

»Queda de vosté S. S. S.

XANIGOTS.»

¿Eh? ¿Qué tal?

No es sols la Verge de la Bonanova la que fa miracles. També sab ferne, per lo vist, l' encarregat de aquella productiva botiga espiritual.

O sino, vamos á veure, quí s' hi atreueix á posarli la sotana á rotllo?

J.

REPICHS

É Zaragoza diuhen que amassava ruína la gran cúpula del temple del Pilar.

Curios sería veure com la consolidan sense intervenció d' arquitectes ni de mestres de casas, y sobre tot, sense gastar un céntim; per la sola y única intercessió

de la Verge, que baix de la ruïnosa cúpula s' venera.

¿Qué hi va que no 'l fan aquest miracle?

¡Y cá, han de fer!

De moment ja tractan de reunir fondos. Y no tinguin por que 'l cabildo que té al seu càrrech aquell establiment, trayentne uns productes tan quantiosos y sanejats, pensí poch ni molt en gratarse la butxaca. Aixó de cuydar de la conservació de la fábrica en que hi tenen la vida, 's deixa pels industrials profans. Els industrials místichs son més agarrats y menos cuydadosos.

De manera que lo primer que se li ha acudit al cabildo zaragossá pera sortir de apuros, ha sigut pulirse uns magnífichs tapissos antichs, d' extraordinari mérit artístich.

L' art en mans dels ensotanats, serveix igual que l' art en mans dels pescadors: per agafar peix.

Si es cert, com asseguran, que 'n Planas y Casals al tornar de Caldas de Malavella, llicenciará al petit escamot de partidaris qu' encare 'ls quedan, retirantse definitivament á la vida privada, ningú tindrà tants motius per alegrarse'n com l' empresa del *Vichy catalá*.

Aquellas ayguas tan justament celebradas pels admirables efectes que produheixen en el tractament del reuma y de todas las dolencias del aparato digestiu, quedarán demostrat que tenen una nova y inesperada aplicació.

A lo menos haurán curat al hereu Pantorrilles de la terrible malaltia del caciquisme.

Ab tot s' ha de conéixer que governa qui 'ns governa.

A conseqüencia de la llei de alcohol, els cafeters de Barcelona, al igual que 'ls de molts altres punts de la Península, han resolt servir el café *á palo seco*, es á dir, sense rom, ni canya, ni ayguardent. De aquesta feta, queda suprimida la copa del estudiant.

El govern se la beu, mentres el poble bada.

Ja veurán com al millor día, els cafeters tindrán necessitat de suprimir el sucre. Y res dirá 'l poble tampoch, acostumat com está als tragos amarchs que li dona per tot beure la política de 'n Maura.

En el tiro de coloms. El rey te la escopeta; en Maura s' ho mira. Tot d' una D. Alfonso l' invita á tirar y en Toni se 'n excusa, dihentli: —Mi aspiración es ahora que no me den, que no me cobren. Actuo de pichón.

Ja fá molt temps que ve dihent lo mateix: sempre surt ab qu' es un colóm.

Podrá dirho tant com vulgui; pero nosaltres no ho creurém fins el día ditzós en que 'l vejém á la casola.

Vajin á saber qu' es lo que s' haurán conjuminat els negociadors de la inteligencia franco espanyola sobre l' imperi marroquí.

De segur que si fos un arreglo com cal, l' ensenyarian á tothom, may siga sinó pel gust que tindrian en alabarse'n.

Ara, pel contrari, 'l portan amagat, tapat, secret, com si recessin qu' en contacte ab l' ambient de la opinió pública, se 'ls pogués desvanéixer com una bambolla de sabó, y aixó 'ns fa creure que haurán fet un pá com unas hostias.

Malas han de ser las cosas que no poden dirse.

Las novas forcas caudinas

—¡Ah, tontos!... ¿No comprenden que tot aquest aparato no té altre objecte que ferosos passar per sota las camas del capital?

(De L' Astolfo)

A pesar de tot, s' assegura, qu' en l' obra comuna de la penetració pacífica, Espanya s' encarregará del Riff.

No 'ns hi trenguem més el cap: ja está vist tot. Si Espanya s' encarrega del Riff, Fransa s' encarregará de la *rifada*.

Els taurómacos de Madrid, ja se la tenen pensada. El día que se celebri l' anunciada corrida de beneficencia á la qual ha de assistirhi D. Alfonso, colocarán en las baranas dels palcos uns grans cartells demanant al rey que autorisi las corridas de toros en diumenge.

En Maura, al saberho, ha aconsellat al rey que no assisteixi á la corrida... lo qual, parlant en llenguatge taurómaquich no deixa de ser un *quite*.

Perque lo que dirá en Toni: —Vivim en sistema constitucional, y per lo tant, al únich á qui hi ha que torear en tot cas, es á mí.

¡Ah, si tots els espanyols procedissin com á bons toreros!

Per Maura que sigui; encare qu' en lloch de un Maura, sigues un Miura, no s' queixaria de la lidia de que fora objecte.

Comensant per las varas y acabant per l' arrastre.

Esgarrífuse católichs: El Sultan de Turquía ha enviat una condecoració á n' en Merry del Val, secretari d' Estat y conceller de Pio X.

Y ell l' ha acceptada tan content y se l' ha penjada al coll, al costat del pectoral que representa la creu de Cristo.

»Pero ¿qué vol dir ni qué significa aquesta manifestació de la vanitat del cortesá papalí, davant de un altra noticia que 'ls vaig á donar?

Un tal Mr. Puccinelli, agent de negocis del Vaticá, s' ha posat en relacions ab uns banquers inglesos y protestants per anyadidura, que 's prestan á emitir un empréstit baix la garantía del diner de Sant Pere, que manejarán ells, tant bon punt hajan afuixat els quartos.

Vaja, ja té rahó *Mefistófele*, quan canta ab veu estentórea:—*¡Dio de l' or!*

L' or, sí: aquí no hi ha més Deu que l' or.

Un eco de l' última pelegrinació espanyola á Lourdes. Es un rabadá místich, el qui desde 'l cubell se dirigeix ab un remat en els següents termes:

«Espanya podrá tolerar que otro pueblo ó nación la aventaje en las ciencias y en las artes, en la mecánica, en la ingeniería, en la balística, en la música, en la poesía, en la pintura; pero jamás ha de consentir que otra nación ó pueblo la sobrepuja en su amor excelso á la siempre Inmaculada.»

Aixís hem de viure: sempre á las foscas, perquè

la fé es cega. Per aixó convé que no funcioni aquí més que un instrument: l' apaga-llums de la civilització, empunyat pel clericalisme baix la decidida protecció d' en Maura.

A n' en Villaverde han tingut de practicarli una operació á la cuixa.

Ja no será un bon amich en Maura si, per consolarlo, no presenta immediatament á las Corts un nou projecte de sanejament.

—¿De sanejament de la moneda?

—Oh, no senyors, de sanejament d' en Villaverde.

Días enrera va descubrirse á Barcelona una falsificació important de sulfat de quinina.

No n' hi ha prou, per lo vist, en falsificar els comestibles, qu' es precis además falsificar els medicaments farmacéutichs.

Ara ja no més falta, per coronar la festa, que 's falsifiquin las caixas de morts y 'ls ninxos del Cementiri.

CORRESPONDENCIA

Caballers: Paco Alegria, Nistasola Uñari, Quimet P., Un de la poca roba, J. S. Sociats y Quimet Vilá: No caobillers.

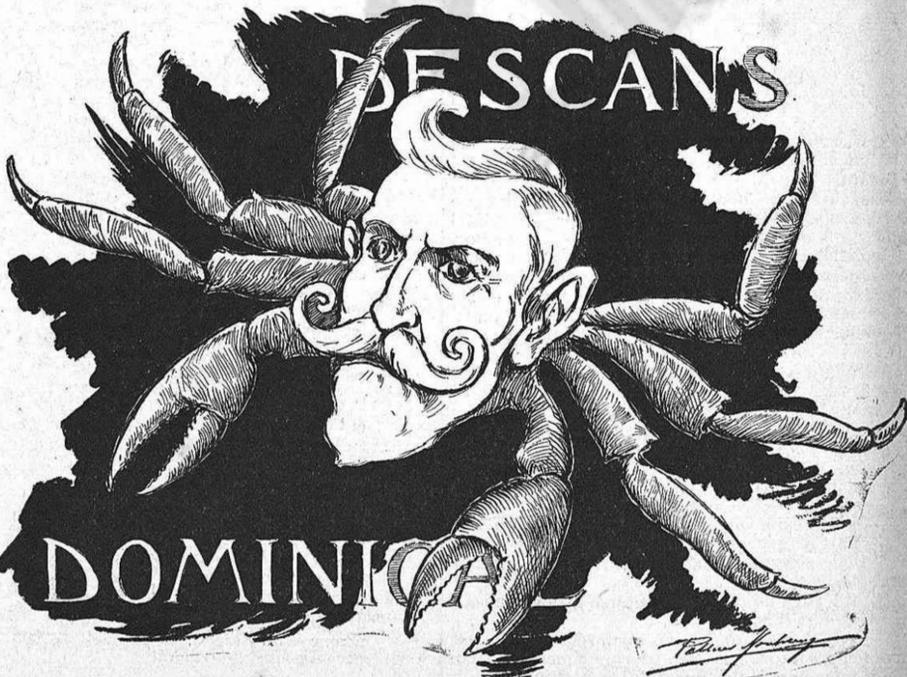
Caballers: Un d' Olot, Enrich Domenech y A. Carrarach: Bravíssim.

Caballer: J. F. y M.: Rebut y gracias. Si la extensió 'ns ho permet ho publicarem.—P. F. Muntaner: Lo mateix li dihém.—Pere Priu y Pou: No sé si arribará á temps.—Norbert Jap: Ho llegirém ab més calma, pero potser es tart.—Lluís G. Salvador: *Bueno*, farém els impossibles.—Paco Alegria: Ja es sapigut que aquesta gent es hipócrita y rastrera. No cal repetirho.—Albertet de Vilafranca: Tot aixó es bastant de fra. Ab tot, veurém si ho engiponém.—Fray Candela: Gracias tantas.—J. Oliveras P.: No va mal. Queda nostra.—C. Alonso: Es bastant bunyolet.—J. Bosch y Romaguera: El *quadret* es passador.—J. Romansos: No hi estém pel seu apellido.—Ali Vello: No fa per nosaltres. Aixó aniria bé á *La Ilustración Española y Americana*.—Felix Cana: Veurém.—Héroe: Segueixi enviant. Vosté arribará á la meta.—S. Faó Colanzos: De tant com envía no m' atreueixo á aprofitar res.—J. Felu N.: Els cantars son molt fúnebres.—J. Montabiz: Rebut y gracias.—Llexín, Sabó y Robaneta: No *sirba*.—Emilio Espasa: Tiene V. toda la rasió.—José Padrol: Igualmente.—Inalacio Vergés y Ferré: No hi pot *abra*.—Enriqueta R. Gü-ll: Gracias.—Concha Rosell: Malo, malo. Noy de la Estació: A la panera dels retalls.—F. M. y G., C. B., J. R. y D., F. B., A. B., F. F. B. E. y C. S. No podém insertar lo que 'ns envían per varis motius.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olim, número 8

Tinta G. Lorilleux y C.

Zoología restauradora

—¡ Siempre p' atrás!